

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 190/2024-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Streženický podnik, s. r. o.**, Školská 152/1, Streženice, IČO 53 329 228, zastúpenej Advokátska kancelária Rolníková, s.r.o., Veľkomoravská 2867/21, Trenčín, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 15Up/1276/2023 z 10. októbra 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 27. decembra 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) označeným uznesením okresného súdu. Napadnuté uznesenie navrhuje zrušiť a vrátiť vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho navrhuje aj nariadenie dočasného opatrenia, ktorým by sa odložila vykonateľnosť napadnutého uznesenia až do rozhodnutia ústavného súdu.
2. Podľa čl. XI bodu 1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 veci patriace do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré boli pridelené sudcom spravodajcom pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto rozvrhu práce, prerokujú senáty v pôvodnom zložení.
3. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že okresný súd v upomínanom konaní vydal platobný rozkaz sp. zn. 15Up/1276/2023 zo 16. augusta 2023, ktorým sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobcovi 143 442,47 eur s príslušenstvom.

4. Sťažovateľka proti platobnému rozkazu podala odpor elektronicky (ako autorizovaný pdf dokument odoslaný z elektronickej schránky právneho zástupcu, pozn.), ale nie na predpísanom tlačive. V dôsledku nedodržania zákonom predpísanej formy bol odpor sťažovateľky uznesením vyššieho súdneho úradníka okresného súdu sp. zn. 15Up/1276/2023 z 19. septembra 2023 odmietnutý.

5. Proti označenému uzneseniu o odmietnutí odporu podala sťažovateľka sťažnosť, v ktorej namietala nesprávny postup vyššieho súdneho úradníka. Nárok, ktorý si žalobca uplatňoval, bol v zjavnom rozpore s právnymi predpismi [§3 ods. 5 písm. f) zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“)]. Takýto návrh mal vyšší súdny úradník ako neprípustný podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona o upomínacom konaní odmietnuť.

6. Rozpor s právnymi predpismi sťažovateľka odôvodnila tým, že zmluva, ktorú ako obecný podnik so žalobcom uzatvorila (a z ktorej odvodzoval svoj uplatňovaný nárok), nebola v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov nikdy zverejnená. Podľa § 47a ods. 4 Občianskeho zákonníka ak do troch mesiacov od podpisu zmluva nie je zverejnená, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo.

7. Okresný súd napadnutým uznesením sťažnosť proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka zamietol. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na ustanovenia zákona o upomínacom konaní, ktoré upravujú podmienky podania odporu (§ 11 ods. 2), a ustanovenia zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o e-Governmente) v znení neskorších predpisov. Pokiaľ ide o samotné posudzovanie splnenia formálnych náležitostí podania odporu, okresný súd poukázal na judikatúru ústavného súdu aj najvyššieho súdu.

8. V súvislosti s namietaným postupom vyššieho súdneho úradníka, ktorý predchádzal vydaniu platobného rozkazu, okresný súd uviedol, že sťažnosťou možno napadnúť rozhodnutie súdu, ktoré je výsledkom postupu, a teda sťažnosťou nie je možné napadnúť iba samotný postup vyššieho súdneho úradníka.

9. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti opakuje dôvody, ktoré podľa jej názoru mali viesť k odmietnutiu návrhu na vydanie platobného rozkazu. V tejto súvislosti predovšetkým akcentuje tie právne ustanovenia, z ktorých vyplýva, že následkom nezverejnenia povinne zverejňovanej zmluvy je, že sa ňu hľadá, akoby k jej uzavretiu nedošlo (paakt).

10. Hoci sťažovateľka nespochybňuje skutočnosť, že nespĺnila formálne podmienky pre podanie odporu, s napadnutým uznesením okresného súdu nesúhlasí. Uvedené odôvodňuje nesprávnym postupom vyššieho súdneho úradníka, ktorý predchádzal vydaniu platobného rozkazu, pričom zdôrazňuje zásadu, že z nepráva nemôže vzniknúť právo.

11. Podľa názoru sťažovateľky bez ohľadu na ne/splnenie formálnych podmienok podaného odporu bolo povinnosťou okresného súdu vysporiadať sa s otázkou splnenia hmotnoprávných podmienok prípustnosti vydania platobného rozkazu.

12. Návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia sťažovateľka odôvodňuje prebiehajúcim exekučným konaním.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Predmetom ústavnej sťažnosti je námietka o porušení práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bola sťažnosť proti uzneseniu o odmietnutí odporu zamietnutá. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti nenamieta dôvody odmietnutia odporu (nesplnenie formálnych podmienok), ale dožaduje sa korekcie postupu vyššieho súdneho úradníka, ktorý vydal platobný rozkaz.

14. Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie a pokiaľ ide o časť, ktorou bola sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka odmietnutá, treba uviesť, že otázka odmietnutia elektronicky podaného odporu advokátom v upomínacom konaní inak ako na predpísanom formulári bola riešená vo viacerých rozhodnutiach ústavného súdu, podľa ktorých takýto postup okresného súdu nevedie k porušeniu základných práv žalovaného, ktorý, zastúpený advokátom, podal odpor inak ako na predpísanom formulári (IV. ÚS 118/2020, IV. ÚS 369/2020, I. ÚS 472/2020, II. ÚS 177/2020, I. ÚS 479/2020, I. ÚS 37/2021 a IV. ÚS 208/2021, III. ÚS 294/2023, IV. ÚS 540/2023). Aj v konaní sp. zn. PL. ÚS 10/2023 ústavný súd dospel k záveru, že limity určené v § 12 ods. 1 písm. c) v spojení s § 11 ods. 2 zákona o upomínacom konaní nie sú v rozpore s čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ani s čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

15. Ústavný súd preto uzatvára, že namietané uznesenie zodpovedá zmyslu a účelu použitých ustanovení zákona o upomínacom konaní, pričom ústavný súd sa nestotožňuje s argumentáciou sťažovateľky týkajúcou sa odopretia spravodlivosti v dôsledku nevysporiadania sa so splnením podmienok pre vydanie platobného rozkazu. Ak totiž sťažovateľka napriek náležitému poučeniu (okrem iného) aj o spôsobe podania odporu proti platobnému rozkazu a taktiež o následkoch spojených s nepodaním odporu zákonom predpísaným spôsobom síce odpor proti platobnému rozkazu podala elektronickými prostriedkami, avšak nie prostredníctvom na to výslovne určeného elektronického formulára pre upomínacie konanie (čo napokon ani v ústavnej sťažnosti nepoprela), nemohlo dôjsť k porušeniu ňou uvedených základných práv.

16. Nedodržaním prísne stanovených a vyžadovaných formálnych podmienok na podanie odporu sa preto sťažovateľka sama vystavila zákonnému následku v podobe odmietnutia odporu v súlade s § 12 ods. 1 písm. c) zákona o upomínacom konaní, ktorého aplikáciu a výklad považuje ústavný súd za korektný a ústavne udržateľný. V takom prípade už okresný súd nemal povinnosť vysporiadať sa s podaným odporom z hľadiska relevantnosti v ňom uvedených námietok.

17. Z charakteru upomínacieho konania jednoznačne vyplýva, že pre jeho výsledok je určujúca aktivita strán, ktoré okrem iného musia dbať na splnenie striktné daných formálnych podmienok upomínacieho konania. Ak sa sťažovateľka dožaduje zrušenia už vydaného platobného rozkazu, ústavný súd poukazuje na to, že zákon o upomínacom konaní predpokladá zrušenie platobného rozkazu iba v prípadoch, že sám žalobca zoberie návrh späť v lehote na podanie odporu (§ 8 ods. 2), prípadne za situácie, že v dôsledku nedoručenia platobného rozkazu žalobca nepodá návrh na pokračovanie v konaní (§ 10 ods. 2). Okrem týchto prípadov jediným účinným prostriedkom nápravy je riadne podanie odporu.

18. Ústavný súd opakovane rozhodol (III. ÚS 209/05, II. ÚS 465/2017, IV. ÚS 633/2020, II. ÚS 328/2022), že právo na súdnu ochranu nie je absolútne, ale v záujme zaistenia najmä právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), akými sú napr. spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom ustanovené náležitosti návrhu na začatie konania a taktiež zákonné lehoty. Uvedené je plne aplikovateľné aj v priestore zákona o upomínacom konaní pre podmienky podania odporu proti platobnému rozkazu.

19. Na základe uvedených záverov ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

20. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

21. Pokiaľ sťažovateľka požadovala odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu (zamietnutie sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka o odmietnutí odporu), ústavný súd dáva do pozornosti, že napadnuté uznesenie nedisponuje vlastnosťou vykonateľnosti. Ak by aj sťažovateľka požadovala odklad vykonateľnosti platobného rozkazu (právoplatný a vykonateľný 1. septembra 2023), ústavný súd konštatuje, že z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako vyplýva z predchádzajúcich bodov odôvodnenia tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade nie sú splnené predpoklady stanovené § 129 zákona o ústavnom súde na odloženie vykonateľnosti platobného rozkazu, a preto ústavný súd návrhu na odklad vykonateľnosti nevyhovel (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2024

Peter Molnár
predseda senátu